

CÔNG VIÊN ĐỊA CHẤT LẠNG SƠN

Công viên Địa chất Lạng Sơn nằm ở phía Đông Bắc Việt Nam, có phạm vi bao gồm toàn bộ địa giới hành chính của các huyện Bắc Sơn, Chi Lăng, Hữu Lũng, Lộc Bình, Văn Quan, TP Lạng Sơn, một phần địa giới hành chính của huyện Bình Gia và huyện Cao Lộc với tổng diện tích 4.842,58 km² cùng dân số gần 627.000 người, tương ứng khoảng 58% diện tích và 78% dân số toàn tỉnh.

Với sứ mệnh: ***Bảo tồn các giá trị văn hóa, lịch sử, tự nhiên - Bảo vệ môi trường; phát triển du lịch - và Giáo dục định hướng tương lai***, xây dựng và phát triển Công viên Địa chất Lạng Sơn được đánh giá là bước đi cần thiết, đóng vai trò quan trọng trong việc quảng bá di sản, phát huy tiềm năng du lịch, thúc đẩy kinh tế - xã hội, nâng cao nhận thức người dân về bảo tồn di sản địa chất, bảo vệ và tự hào về môi trường sống nơi đồng bào cư ngụ.

Với mong muốn phát triển du lịch bền vững dựa vào giá trị cốt lõi, hành trình khám phá Công viên Địa chất Lạng Sơn với chủ đề ***“Dòng chảy sự sống nơi miền đất thiêng”*** đã được xây dựng và hệ thống hóa với ***4 tuyến và 38 điểm du lịch giúp khách du lịch có cơ hội khám phá, trải nghiệm và thấu hiểu miền đất, con người xứ Lạng theo cách trọn vẹn nhất.***

“Dòng chảy sự sống nơi miền đất thiêng” được khởi nguồn với tuyến hành trình đầu tiên mang tên ***“Khám phá thế giới Thượng ngàn”***. Lấy cảm hứng từ sắc xanh (green) trên tấm áo của Đệ Nhị Thánh Mẫu Thượng Ngàn, tuyến du lịch đầu tiên là cơ hội để du khách được thưởng thức cảnh sắc thiên nhiên hùng vĩ nhưng cũng không kém phần diễm lệ của Xứ Lạng oai hùng. Đáng biết, Đệ Nhị Thánh Mẫu Thượng Ngàn cũng là nhân vật được suy tôn tại ***Đền Bắc Lệ*** - Điểm tham quan đầu tiên, rất quan trọng, tạo nên nét khác biệt của Công viên Địa chất Lạng Sơn so với các CVĐC khác cùng khu vực.

Cùng với đó, tuyến du lịch “Khám phá thế giới thượng ngàn” còn đóa du khách đến với thung lũng thần tiên Đồng Lâm hay còn có tên gọi khác là thảo nguyên Hữu Liên. Với tổng diện tích trên 100ha, thung lũng Đồng Lâm sở hữu những cánh đồng cỏ xanh mướt, bao la. Bao bọc xung quanh cánh đồng là những dãy đá núi hùng vĩ, tạo nên một bức tranh thiên nhiên say đắm bất cứ ai có dịp ghé qua.

Nếu ví thung lũng Đồng Lâm là một cô gái trẻ tỹõi xanh, mýõt nhẹ thì Ai Chi Lăng lại nhý người anh hùng trầm mặc với dấu tích thời gian. Là vùng đất thiêng ghi dấu những trận đánh oanh liệt đập tan các cuộc xâm lăng của

phong kiến phương Bắc, ả Chi Lăng thuộc khu di tích lịch sử Chi Lăng đã được xếp hạng là di tích quốc gia bao gồm 52 điểm di tích, trong đó có 24 điểm được công nhận và di tích quốc gia đặc biệt.

Tiếp nối hành trình với ***cung đường từ Thành Phố Lạng Sơn tới huyện Cao Lộc, huyện Văn Quan và huyện Bình Gia***, du khách yêu khám phá sẽ được đến với tuyến khám phá mang tên ***“Hành trình về miền thiên giới”***.

Với sắc đỏ chủ đạo lấy cảm hứng từ Đệ Nhất Thánh Mẫu Thượng Thiên – người được suy tôn tại Đền mẫu Đền Đấng, cũng là dễ hiểu khi đây là một trong những dấu ấn nổi bật trên “Hành trình về miền thiên giới”. ... Đền Mẫu Đền Đấng (hay Quan Âm linh từ) là một trong các điểm thực hành tín ngưỡng thờ mẫu tiêu biểu của Việt Nam. Đền có giá trị về kiến trúc, tín ngưỡng – tôn giáo và lịch sử; là nơi sinh hoạt tâm linh thu hút đông đảo nhân dân trong tỉnh, du khách trong nước và quốc tế.

“Hành trình về miền thiên giới” còn trở nên đặc biệt hấp dẫn với những dấu tích và giá trị khảo cổ được phát hiện qua hàng trăm ngàn năm. Tại hang Thâm Khuyên, Kéo Lèng, các nhà khảo cổ học đã tìm thấy những di vật có niên đại cách ngày nay từ 470.000 - 30.000 năm trước, tiêu biểu nhất là hóa thạch của người đứng thẳng Homo erectus. Khi những vùng đất, phiến đá kể chuyện ngàn năm, càng khám phá công viên địa chất Lạng Sơn, hình ảnh về cuộc sống lao động sản xuất, sinh hoạt của người Việt cổ càng hiện lên rõ nét hơn trong mắt các nhà nghiên cứu, khẳng định đây là một trong những cái nôi sớm nhất của loài người.

Không chỉ sở hữu nhiều giá trị địa chất, địa mạo, cảnh quan và đa dạng sinh học, du khách còn tìm thấy tại Công viên địa chất Lạng Sơn tinh hoa văn hóa được lưu giữ trong chính các hình thức lao động sản xuất, sinh hoạt cộng đồng thường nhật của cý dân. Điều đó được thể hiện rõ nét và sinh động qua tuyến du lịch trải nghiệm thứ 3: ***Cuộc sống dân dã nơi trần thế***.

Đúng nhý tên gọi, tham gia vào tuyến hành trình này, du khách sẽ được tham quan và trực tiếp trải nghiệm các hình thức lao động sản xuất truyền thống của đồng bào nhý làm ngói âm dýng tại xã Long Đông, huyện Bắc Sơn; làm cao khô tại xã Vạn Linh, huyện Chi Lăng hay cùng những người dân mến khách tại xã Bắc Quỳnh, huyện Bắc Sơn gầy lên những nốt đàn tính làm mê đắm lòng người;...

Cùng với đó, tham gia vào “Cuộc sống dân dã nơi trần thế”, du khách còn có cơ hội được chiêm ngưỡng điểm hóa thạch Ammonite có niên đại từ 400 đến 65 triệu năm (thuộc kỷ Devonian và Creta) tại thế giới Cúc Đá trước ngọn đồi đối diện nhà ga đường sắt xã Bắc Thủy.

Tuyến du lịch cuối cùng nhưng không kém phần hấp dẫn, cung đường khởi hành từ Thành phố Lạng Sơn, đi qua huyện Cao Lộc và Lộc Bình là cơ hội để du khách cùng tham gia vào cuộc hành trình với tên gọi **“Đường đến Thủy Cung”**.

Đặt chân lên “Đường đến Thủy Cung”, du khách sẽ được thưởng ngoạn nhiều hệ thống hang động phong phú và đồ sộ cả về quy mô và tính chất với những hang khô, hang hóa thạch hay hệ thống các mạch ngầm huyền bí... Tiêu biểu trong số đó là hệ thống động Tam Thanh thuộc TP Lạng Sơn. Hang động trên địa bàn công viên địa chất Lạng Sơn chủ yếu phát triển theo chiều nằm ngang với tầng tầng lớp lớp các khối thạch nhũ đa dạng, đẹp mắt, tạo nên khung cảnh vừa hùng vĩ hoang sơ, vừa mỹ miều, huyền ảo.

Đặc biệt, hành trình tuyến du lịch số 4 sẽ đưa du khách đến với thế giới đầm hồ Na Dương, địa điểm có giá trị quan trọng tiêu biểu về địa chất, cổ sinh và môi trường sinh thái trong vùng CVĐC Lạng Sơn. Tại đây qua quá trình khai thác than đã phát hiện hàng loạt hóa thạch phong phú của hệ động vật, thực vật sống trong môi trường rừng đầm lầy sông hồ cách ngày nay khoảng 40 triệu năm như: tê giác cổ đại, cá sấu, rùa, kỳ đà, thú than, các loài trai ốc nhuyễn thể và hóa thạch cây thân gỗ lớn... thu hút nhiều nhà khoa học trên thế giới quan tâm tìm hiểu và nghiên cứu. Vùng trũng Na Dương được đánh giá là “một cửa sổ đặc biệt để nhìn vào các hệ sinh thái Eocene từ Đông Nam Á”, “một vùng nguồn cho sự phân tán xuyên lục địa của động vật có vú”.

Trên hành trình vào mùa đông sẽ là cơ hội tuyệt vời để khách du lịch được chiêm ngưỡng toàn cảnh thiên đường trắng Mẫu Sơn khi đón những đợt tuyết đầu tiên, không gian hùng vĩ thoáng mát vào mùa hè. Tất cả tạo nên cho tuyến hành trình nói riêng và công viên địa chất Lạng Sơn nói chung một dáng vẻ hùng vĩ, huyền ảo nhưng cũng rất trữ tình

Không chỉ xây dựng tour tuyến với nội dung trải nghiệm hấp dẫn, một trong những điều then chốt được ban quản lý Công viên địa chất Lạng Sơn đặc biệt quan tâm chính là hệ thống các cơ sở lưu trú, homestay, ăn nghỉ cho du khách. Du khách sẽ được thưởng thức và tìm hiểu về các nét văn hóa truyền thống, hình thức sinh hoạt cộng đồng của đồng bào nơi đây ngay trong thời gian lưu nghỉ. Với tinh thần thuận tiện, thân thiện nhưng vẫn đậm đà bản sắc, mỗi gian buồng nghỉ, nếp nhà trong phạm vi công viên địa chất Lạng Sơn đều được bà con và người dân nơi đây chăm chút tỉ mỉ, tận tâm.

Với những giá trị nổi bật về địa chất, địa mạo, cảnh quan tự nhiên được tạo hóa ban tặng, cùng với sự vào cuộc quyết liệt, sự quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát, kịp thời của của Tỉnh uỷ, HĐND tỉnh, UBND tỉnh, UBMTTQVN tỉnh; sự đồng hành, phối hợp chặt chẽ của các cấp các ngành, các cơ quan, đơn vị, các địa phương trên địa bàn tỉnh; sự ủng hộ, tham gia tích cực của Nhân dân, cộng đồng doanh nghiệp; Hơn nữa, cùng với sự chỉ đạo trực tiếp, quyết liệt, kiên trì, bài bản, khoa học, có trọng tâm, trọng điểm của Ban chỉ đạo xây dựng và phát triển công viên địa chất toàn cầu UNESCO Lạng Sơn, “Công viên địa chất Lạng Sơn” chắc chắn sẽ là hướng đi tiên quyết, tiên phong trong tiến trình phát triển du lịch Lạng Sơn bền vững.

Từ đó, Phân đầu xây dựng, phát triển “Công viên địa chất Lạng Sơn” được UNESCO công nhận là “Công viên địa chất toàn cầu” theo Đề án Bảo tồn di sản địa chất, phát triển và quản lý mạng lưới công viên địa chất ở Việt Nam đã được phê duyệt tại Quyết định số 1590 ngày 09/9/2014 của Thủ tướng Chính phủ.